

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

**SPRAWOZDANIE Z MONITORINGU SIEDLISKA 3230 ZAROŚLA WRZEŚNI NA KAMIEŃCACH
I ŻWIROWISKACH GÓRSKICH POTOKÓW (*SALICI-MYRICARIETUM* CZĘŚĆ - Z PRZEWAGĄ WRZEŚNI)**

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni), cała Polska, wprowadzenie

---

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni), cała Polska, wprowadzenie

I. INFORMACJE OGÓLNE

1. Kod i nazwa rodzaju

3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni)

2. Informacja w jakich regionach biogeograficznych występuje dane siedlisko

Alpejski

3. Koordynatorzy główni: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Agnieszka Kolada

2009-2011:

4. Koordynatorzy krajowi: obecny i w poprzednich badaniach

2016-2018: Hanna Soszka

2009-2011: Joanna Perzanowska

5. Współpracownicy obecni i w poprzednim badaniu

2016-2018: Michał Węgrzyn

2009-2011: brak

6. Eksperti lokalni obecni i w poprzednich badaniach

2016-2018: Jarosław Sochacki, Joanna Perzanowska, Paulina Wietrzyk

2009-2011: Jarosław Sochacki, Joanna Perzanowska, Michał Węgrzyn

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni), cała Polska, wprowadzenie

7. Lata i miesiące obecnych i poprzednich badań z informacją, czy jeżeli były istotne różnice w porze badań oraz warunkach pogodowych pomiędzy kolejnymi powtórzeniami badań, mogły one wpłynąć na różnice w wynikach badań:

Monitorowane stanowisko siedliska 3230	Termin przeprowadzenia prac monitoringowych		Region biogeograficzny	Uwagi
	Poprzednio w latach 2009-2011	Teraz 2016		
1721 Frycowa	sierpień 2009	wrzesień	ALP	
1723 Brunary	sierpień 2009	wrzesień	ALP	
1830 Śnietnica	sierpień 2009	wrzesień	ALP	
1834 Ochotnica	wrzesień 2009	wrzesień	ALP	
1836 Kamienica	sierpień 2009	wrzesień	ALP	
1856 Zabrzeż	wrzesień 2009	wrzesień	ALP	
1949 Tylawa	wrzesień 2009	wrzesień	ALP	
1966 Rozstajne-Wisłoka	wrzesień 2009	wrzesień	ALP	
2072 Wróblówka 01	sierpień 2009	sierpień	ALP	
2076 Wróblówka 02	sierpień 2009	sierpień	ALP	
2109 Rozstajne-Ryjak	wrzesień 2009	wrzesień	ALP	
2173 Wróblówka 03	wrzesień 2009	sierpień	ALP	
2174 Białka 01	sierpień 2009	sierpień	ALP	
2175 Białka 02	wrzesień 2009	sierpień	ALP	
2176 Białka 03	wrzesień 2009	sierpień	ALP	

Prace terenowe w roku 2009 przeprowadzone zostały w okresie sierpień- wrzesień, podobnie jak w 2016 r. Na czterech stanowiskach badania przeprowadzono w tym samym miesiącu (wrzesień) w obu latach badań. Na pozostałych stanowiskach różnica w terminie przeprowadzenia badań wyniosła jeden miesiąc. Może to mieć pewien wpływ na porównywalność wyników, jednak należy pamiętać, że charakterystyka siedliska 3230 na stanowisku jest bardzo zmienna z roku na rok i zależna od czynników naturalnych (głównie od wystąpienia i intensywności powodzi).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

1. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni), cała Polska, wprowadzenie

8. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy (cykle np. 2009-2011), ile nowych, ile usuniętych oraz niemonitorowanych w danym etapie (w latach 2016-2019)

Tab. 1. Liczba stanowisk przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych stanowisk siedliska 3230 w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009-2011	2009	15	0	15	-	-		
2016-2018	2016	15	0	15	-	-		

W obu okresach zbadano te same 15 stanowisk. Nie ma potrzeby zmniejszenia ani powiększenia liczby stanowiska w kolejnym okresie badań.

Tab. 1A. Liczba obszarów przypadająca na poszczególne etapy badań dla siedliska Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230 - monitoring skończony

W latach (cykl)	Dokładnie w latach	Liczba monitorowanych obszarów z siedliskiem 3230 w latach			Liczba usuniętych	Liczba dodanych	Liczba niemonitorowanych (i nieusuniętych)	Uwagi
		W regionie ALP	W regionie CON	RAZEM				
2009-2011	2009	6	0	6	-	-		
2016-2018	2016	6	0	6	-	-		

W obu okresach badano stanowiska w obrębie sześciu obszarów Natura 2000 (wszystkie w regionie alpejskim).

9. Informacja czy była zmieniana metodyka, w tym waloryzacja oraz kiedy i na czym polegała.

W 2016 r. badania i waloryzacja stanowisk, w obrębie siedliska 3230, zostały przeprowadzone zgodnie z obowiązującą metodyką, która nie była nowelizowana od czasu poprzednich badań. W obecnym cyklu badawczym przebadano wszystkie wskaźniki kardynalne, wymagane do oceny parametru specyficzna struktura i funkcje. W obecnym cyklu niektórych wskaźników nie badano, a jeden nowy dodano. Zrezygnowano z badania takich wskaźników jak: „Obecność budowli hydrotechnicznych” „Odległość od ściany lasu” „Pozyskiwanie żwiru z koryta”, a badano nowy wskaźnik „Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0”.

10. Informacja o ewentualnym wykorzystaniu wyników z innych projektów

Nie dotyczy

11. Reprezentatywność wyników pod względem lokalizacji, ocena właściwego rozmieszczenia stanowisk

Siedlisko 3230 zajmuje niewielki obszar w skali kraju. Wyznaczone stanowiska dobrze reprezentują stan zasobów tego siedliska. Nie ma potrzeby powiększania ani ograniczania liczby stanowisk.

12. Informacja o liczbie działek prywatnych

Brak informacji na temat prawa własności działek

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

II.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 2 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu siedliska przyrodniczego 3230 na stanowiskach								Suma monitorowanych stanowisk	
		Liczba stanowisk z daną oceną									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
Powierzchnia		10	8	2	5	3	2			15	15
Specyficzna struktura i funkcje	<u>Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych</u>	6	7	8	8	1				15	15
	Obce gatunki inwazyjne	3	5	10	6	2	4			15	15
	Struktura przestrzenna zarośli	9	5	5	8	1	2			15	15
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	8	9	5	2	2	4			15	15
	<u>Gatunki krzewów</u>	13	14	2	1					15	15
	Obecność budowli hydrotechnicznych	10		5						15	
	Odległość od ściany lasu	12		3						15	
	<u>Odnowienie krzewów wrześni</u>	10	7	4	6	1	2			15	15
	Pozyskiwanie żwiru z koryta	9		6						15	
	Szerokość kamieńców	12	9	3	5		1			15	15
	<u>Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys)</u>	12	11	3	3		1			15	15
	Wysokość krzewów (średnia)	13	12	2	3					15	15
	Zwarcie krzewów w płacie	6	7	8	5	1	3			15	15
	Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0		12		1		2				15
	Parametr Specyficzna struktura i funkcje	5	5	8	7	2	3			15	15
Perspektywy ochrony		9	9	5	5		1	1		15	15

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	OCENA stanu siedliska przyrodniczego 3230 na stanowiskach								Suma monitorowanych stanowisk	
		Liczba stanowisk z daną oceną									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
w latach 2009-2011		w roku 2016		w latach 2009-2011		w roku 2016		w latach 2009-2011		w roku 2016	
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		6	4	6	8	3	3			15	15

Tab. 2A1 Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN siedliska 3230								Suma stanowisk
	Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywistą								
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia		1	1	3		3		11	15
Specyficzna struktura i funkcje	4		4	5		5		6	15
Perspektywy ochrony	2		2	4		4	1	8	15
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)	2		2	4		4		9	15
UWAGI							Dotyczy: zmian, w których występuje ocena 'XX' lub wskaźnik, który oceniono tylko 1 raz (w obecnym lub poprzednim cyklu)		

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Tab. 2A2 Podsumowanie zmian ocen wskaźników łącznie na tych stanowiskach, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla typu siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Nazwa parametru	Nazwa wskaźnika	ZMIANY OCEN siedliska 3230								Suma stanowisk
		Liczba stanowisk z daną zmianą, w tym rzeczywiście								
		poprawa			pogorszenie			inne zmiany (dotyczy tylko badań)	brak zmian	
		o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Specyficzna struktura i funkcje	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	6		6	4		4		5	15
	Obce gatunki inwazyjne	6		6	4	1	5		4	15
	Struktura przestrzenna zarośli	1		1	2	2	4		10	15
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje		2	2	3	1	4		9	15
	Gatunki krzewów	2		2	1		1		12	15
	Obecność budowli hydrotechnicznych							15		15
	Odległość od ściany lasu							15		15
	Odnowienie krzewów wrześni	2		2	4	1	5		8	15
	Pozyskiwanie żwiru z koryta							15		15
	Szerokość kamieńców	2		2	4	1	5		8	15
	Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys)	2		2	2	1	3		10	15
	Wysokość krzewów (średnia)	2		2	3		3		10	15
	Zwarcie krzewów w płacie	2	1	3	3	1	4		8	15
	Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0							15		15
Podsumowanie		11	2	13	12	4	16	15	15	15
UWAGI										

Kolumna *Inne zmiany* wypełniona w przypadku wskaźników, których w 2016 r. nie badano (wylimitowane z oceny) lub są badane po raz pierwszy np. obecność kompleksu siedlisk.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

II.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA NA STANOWISKACH

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska na stanowiskach

Najbardziej stabilną oceną charakteryzują się wskaźniki: *Struktura przestrzenna zarośli*, *Gatunki krzewów*, *Udział gatunków drzewiastych* oraz *Wysokość krzewów*, których ocena pozostała niezmienną na 10-12 stanowiskach (blisko 70% i więcej). Pod względem obecności obcych gatunków inwazyjnych poprawa nastąpiła na 6 stanowiskach (o jeden stopień), ale jednocześnie na pięciu stanowiskach sytuacja uległa pogorszeniu (o jeden stopień na 4 stanowiskach i o dwa stopnie na jednym stanowisku). Podobna skala zmian dotyczy wskaźnika *Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych*. Znaczna skala negatywnych zmian zaobserwowana też została w przypadku wskaźników: *Odnowienie krzewów wrześni* i *Szerokość kamieńców*, których oceny obniżono na pięciu stanowiskach (na czterech stanowiskach o jeden stopień, na jednym o dwa stopnie).

„**Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych**” – poprawa o jeden stopień nastąpiła na 6 stanowiskach (na 5 stanowiskach z U1 na FV, na jednym stanowisku z U2 na U1). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 4 stanowiskach (z FV na U1). Na 5 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku dwóch stanowisk ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku 3 na poziomie U1).

„**Obce gatunki inwazyjne**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na 6 stanowiskach (na 4 stanowiskach z U1 na FV, na dwóch stanowiskach z U2 na U1). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 4 stanowiskach (z FV na U1 na jednym stanowisku, z U1 na U2 – na trzech stanowiskach), pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na jednym stanowisku (z FV na U2). Na 4 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku jednego stanowiska ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku 3 stanowisk na poziomie U1).

„**Struktura przestrzenna zarośli**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na 1 stanowisku (z U2 na U1). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 2 stanowiskach (z FV na U1), pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na 2 stanowiskach (z FV na U2). Na 10 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 5 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV a w przypadku 5 na poziomie U1).

„**Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje**” – poprawa o dwa stopnie nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U2 na FV). Pogorszenie o jeden stopień (z U1 na U2) nastąpiło na trzech stanowiskach, pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na jednym stanowisku (z FV na U2). Na 9 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 7 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku dwóch na poziomie U1).

„**Gatunki krzewów**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U1 na FV). Pogorszenie o jeden stopień (z FV na U1) nastąpiło na jednym stanowisku. Na 12 stanowiskach nie stwierdzono zmian (ocena pozostała na poziomie FV).

„**Obecność budowli hydrotechnicznych**” – ocena zmian nie jest możliwa, ze względu na brak oceny wskaźnika w obecnym cyklu badań.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

„**Odległość od ściany lasu**” - ocena zmian nie jest możliwa, ze względu na brak oceny wskaźnika w obecnym cyklu badań.

„**Odnowienie krzewów wrześni**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (na jednym z U1 na FV i na jednym z U2 na U1). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 4 stanowiskach (na trzech z FV na U1, na jednym z U1 na U2). Pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na jednym stanowisku (z FV na U2). Na 8 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 6 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku dwóch na poziomie U1).

„**Pozyskiwanie żwiru z koryta**” - ocena zmian nie jest możliwa, ze względu na brak oceny wskaźnika w obecnym cyklu badań.

„**Szerokość kamieńców**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U1 na FV). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 4 stanowiskach (z FV na U1). Pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na jednym stanowisku (z FV na U2). Na 8 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 7 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV a w przypadku jednego na U1).

„**Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys.)**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U1 na FV). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 2 stanowiskach (z FV na U1). Pogorszenie o dwa stopnie nastąpiło na jednym stanowisku (z FV na U2). Na 10 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 9 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku jednego stanowiska na poziomie U1).

„**Wysokość krzewów (średnia)**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U1 na FV). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 3 stanowiskach (z FV na U1). Na 10 stanowiskach nie stwierdzono zmian (ocena pozostała na poziomie FV).

„**Zwarcie krzewów w płacie**” - poprawa o jeden stopień nastąpiła na dwóch stanowiskach (z U1 na FV), poprawa o dwa stopnie nastąpiła na jednym stanowisku (z U2 na FV). Pogorszenie o jeden stopień nastąpiło na 3 stanowiskach (na jednym z FV na U1, na dwóch z U1 na U2). Na 8 stanowiskach nie stwierdzono zmian (w przypadku 4 stanowisk ocena pozostała na poziomie FV, w przypadku 4 pozostała na poziomie U1).

„**Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0**” - ocena zmian nie jest możliwa, ze względu na brak oceny wskaźnika w poprzednim cyklu badań.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska przyrodniczego na stanowiskach

Do najistotniejszych oddziaływań na siedlisko 3230 należą: *Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana ich przebiegu, oraz Obecność nierodzimych gatunków zaborczych*. W 2016 r. notowane były odpowiednio na 8 i 7 stanowiskach (czyli na około połowie stanowisk). W porównaniu do wcześniejszych badań stanowisk poddanych tym oddziaływaniom jest obecnie nieco mniej (od 2 do 4), przy zbliżonym nasileniu oddziaływań. W 2016 zdecydowanie osłabło *Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych oraz Wydobywanie pisku i żwiru* W poprzednim badaniu notowane ono było, odpowiednio, na 6 i 7 stanowiskach, w roku 2016 oddziaływanie takie wskazano wyłącznie, odpowiednio na 3 i 5 stanowiskach. Pozostałe oddziaływania o charakterze negatywnym pojawiały się w obu okresach badań na pojedynczych stanowiskach, wyjątkowo na czterech. Dwa oddziaływania: *Ewolucja biocenotyczna, sukcesja* oraz *Powódź* należą do oddziaływań naturalnych,

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

---

które dla stanu siedliska mogą mieć znaczenie zarówno pozytywne, jak i negatywne, czy neutralne. W przypadku *Powodzi* przeważa wpływ pozytywny, bowiem warunkiem funkcjonowania siedliska jest naturalny rytm zalewów rzeki.

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska na stanowiskach.

Potencjalne zagrożenia siedliska 3230 w obszarze alpejskim nie różnią się od aktualnych oddziaływań (również pod względem skali). Największej liczbie stanowisk przypisano zagrożenie polegające na regulacji (prostowaniu) koryt rzecznych i zmianie ich przebiegu oraz na obecności nierodzimych gatunków zaborczych. Zagrożenie związane z wydobywaniem żwiru i piasku najbardziej straciło na sile w stosunku do sygnalizowanego w poprzednich badaniach. W roku 2016 na znacznie większej, niż w poprzednich badaniach, liczbie stanowisk przewiduje się zmiany sukcesyjne.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

II.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY NA STANOWISKACH

Spośród 15 stanowisk badanych w obrębie siedliska 3230 ponad 70% reprezentuje stan ochrony niezadawalający (8 stanowisk na 15 badanych) lub zły (3 stanowiska). Podobną ocenę zanotowano w przypadku parametru *Specyficzna struktura i funkcje* (7 stanowisk ocenionych na U1, trzy na U2 i pięć na FV). Ocena tego parametru w poprzednim okresie badań była bardzo podobna. Korzystniejszą ocenę przypisano do dwóch parametrów. Powierzchnia siedliska na 8 stanowiskach reprezentowała ocenę FV, a perspektywy ochrony taką ocenę uzyskały na dziewięciu stanowiskach. Najlepiej wypadła ocena parametru powierzchnia, któremu w 2016 r. ocenę FV przypisano na 8 stanowiskach (ponad połowa badanych), a wcześniej na 10 stanowiskach (67% badanych stanowisk).

1. Stan i zmiany w czasie parametru Powierzchnia siedliska na stanowiskach

Parametr wykazywał ogólnie pogorszony stan zachowania. W r. 2016 nieco ponad 50% stanowisk (w liczbie 8 na 15 badanych) oceniono na FV. Ocena na U1 dotyczy pięciu stanowisk (33%), a ocena U2 dwóch stanowisk. W stosunku do poprzednich badań zanotowano trzy przypadki pogorszenia oceny o jeden stopień i jeden przypadek poprawy oceny (o dwa stopnie).

2. Stan i zmiany w czasie parametru Struktura i funkcja siedliska na stanowiskach

Pod względem tego parametru badane w 2016 r. stanowiska w większości przypadków oceniono na U1, podobnie jak w poprzednim badaniu. Na FV oceniono 5 stanowisk (33%) i ta liczba nie zmieniła się w porównaniu do wcześniejszych badań, Trzy stanowiska (20%) zaliczono do U2. W poprzednim badaniu wiele wskaźników składających się na omawiany parametr przyjmowało ocenę FV na większości stanowisk. W roku 2016 oceny takie pojawiały na mniejszej liczbie stanowisk. Minimalnie (o jeden) wzrosła liczba stanowisk ocenionych na FV pod kątem wskaźników: *Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych* oraz *Zwarcie krzewów w płacie, gatunki krzewów i Obce gatunki inwazyjne* (o dwa). W sumie, pod kątem tego parametru poprawie uległa ocena czterech stanowisk (o jeden stopień), a pogorszeniu – pięciu stanowisk, również o jeden stopień.

3. Stan i zmiany w czasie parametru Perspektywy ochrony na stanowiskach

60% stanowisk (9) w roku 2016 oceniono na FV, a 33% na U1, podobnie jak w poprzednim badaniu. Jedno stanowisko zaliczono do U2. W przypadku 6 stanowisk (40%) nastąpiło pogorszenie oceny o jeden stopień, a w dwóch przypadkach poprawa, też o jeden stopień.

4. Stan ochrony siedliska i jego zmiany w czasie na stanowiskach

Ponad 70% stanowisk reprezentuje stan niezadawalający (8 stanowisk na 15 badanych) lub zły (3 stanowiska). Ocena ogólna czterech stanowisk uległa pogorszeniu (dwóch z FV do U1 dwóch, dwóch z FV do U2 i również dwóch z U1 do U2). Stan właściwy stwierdzono na sześciu stanowiskach, podobnie jak we wcześniejszych latach badań. Pogorszenie oceny o jeden stopień dotyczy 4 stanowisk, a poprawę (również o jeden stopień) zanotowano na dwóch stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

II.B. POZOSTAŁE TABELI NA POZIOMIE STANOWISKA

Tab. 3 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Przy ocenie stanowisk zastosowano oryginalną metodykę oceny, bez wprowadzania zasady „najgorszy decyduje”, ponieważ do tego typu siedliska (3230) nie dodano erraty wprowadzającej tę zasadę.

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Oceny dla poszczególnych stanowisk dla siedliska 3230							
						Powierzchnia		Specyficzna struktura i funkcje		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio 2009-2011	teraz 2016	poprzednio 2009-2011	teraz 2016	poprzednio 2009-2011	teraz 2016	poprzednio 2009-2011	teraz 2016
1.	PLH120016	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2076	Wróblówka 02	U1	U1	U1	U1	U1	FV	U1	U1
2.	PLH120016	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2173	Wróblówka 03	FV	FV	U1	FV	FV	FV	FV	FV
3.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2174	Białka 01	FV	FV	U1	U1	FV	FV	U1	U1
4.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2175	Białka 02	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
5.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2176	Białka 03	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
6.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie Beskid Wyspowy	1836	Kamienica	U1	U1	U2	U1	U1	U1	U2	U1
7.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie Beskid Wyspowy	1856	Zabrzeż	FV	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U1

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Oceny dla poszczególnych stanowisk dla siedliska 3230							
						Powierzchnia		Specyficzna struktura i funkcje		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)	
						poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
						2009-2011	2016	2009-2011	2016	2009-2011	2016	2009-2011	2016
8.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie Gorce	1834	Ochotnica	FV	FV	U1	FV	FV	U1	U1	U1
9.	PLH120090	Biała Tarnowska	małopolskie Beskid Niski	1723	Brunary	FV	FV	FV	U1	FV	FV	FV	U1
10.	PLH120090	Biała Tarnowska	małopolskie Beskid Niski	1830	Śnietnica	U2	U2	U1	U2	FV	U1	U1	U2
11.	PLH180001	Ostoja Magurska	małopolskie Beskid Niski	1966	Rozstajne-Wisłoka	FV	U1	U1	U2	U1	FV	U1	U2
12.	PLH180001	Ostoja Magurska	podkarpackie Beskid Niski	2109	Rozstajne-Ryjak	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV
13.	PLH180011	Jasiołka	podkarpackie Beskid Niski	1949	Tylawa	FV	U1	FV	U1	FV	U1	FV	U1
14.			małopolskie Beskid Niski	1721	Frycowa	U2	FV	U2	U1	XX	FV	U2	U1
15.			małopolskie Kotlina Orawsko-Nowotarska	2072	Wróblówka 01	U2	U2	U1	U2	U1	U2	U2	U2
Suma poszczególnych ocen stanowisk					FV	10	8	5	5	9	9	6	4
					U1	2	5	8	7	5	5	6	8
					U2	3	2	2	3	1	1	3	3
					XX					1			
RAZEM liczba ocenianych stanowisk/ ocen						15	15	15	15	15	15	15	15

UWAGI: Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, czerwony – pogorszenie o 2 stopnie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2			2
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe			1		
E03	odpady, ścieki				1	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		5		6	3
E03.02	pozbywanie się odpadów przemysłowych				1	
F02.03	Wędkarstwo			4		
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		1		1	1
G02.08	kempingi i karawaningi				3	
G02.09	obserwowanie przyrody				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2	1	3	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		7	4	1	4
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		8	3	4	5

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
K	Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)		1			1
K01.01	Erozja		1	1		1
K01.02	Zamulenie				3	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		13	5	1	7
L08	powódź (procesy naturalne)		12	5	3	7
Suma stanowisk (podsumowanie zmian)			15	13	12	12

Tabela przedstawia zmiany w zakresie wszystkich oddziaływań, stwierdzonych w 2 ostatnich cyklach, również tych, które nie wystąpiły w roku 2016. Z tego powodu "Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016" nie musi być sumą trzech ostatnich kolumn zestawienia. Kierunek zmian określano następująco:

1. Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:

- równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
- wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie o określonym wpływie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.

2. Poprawę stwierdzano w przypadkach:

- poprawy wpływu,
- poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
- wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
- wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.

3. Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:

- pogorszenia wpływu,
- pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
- wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
- wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Tab. 5 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym zagrożeniem		Liczba stanowisk z daną intensywnością zagrożenia								
			poprzednio	teraz	Intensywność zagrożenia								
					A		B		C		X		
					poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	
				w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016		
A05.01	Hodowla zwierząt		2	1						2	1		
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		6	3	3	2	2	1	1				
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe			2		1		1					
E03	odpady, ścieki		1				1						
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		6	5	5	1		1	1	3			
E03.02	pozbywanie się odpadów przemysłowych		1						1				
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		1	1					1	1			
G02.08	kempingi i karawaningi		3				3						
G02.09	obserwowanie przyrody		1						1				
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		4	2	1		1	1	2	1			
I01	nierodzące gatunki zaborcze		5	7	2	2	1	4	2	1			
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		9	8	2	7			7	1			
K	Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)			1						1			
K01.01	Erozja			1					1				
K01.02	Zamulenie		3		2				1				
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		4	11	3	3	1	5		3			
L08	powódź (procesy naturalne)			2		2							

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk z danym zagrożeniem		Liczba stanowisk z daną intensywnością zagrożenia							
			Intensywność zagrożenia									
					A		B		C		X	
			poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	
Liczba stanowisk, dla których przewiduje się dane zagrożenie / liczba wszystkich monitorowanych stanowisk			14	13	10	9	6	8	11	8	0	0

Tab. 5A Zmiany przewidywanych zagrożeń łącznie na tych samych stanowiskach w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
A05.01	Hodowla zwierząt		1	1	1	
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		3		5	3
D01	drogi, ścieżki i drogi kolejowe		2			2
E03	odpady, ścieki				1	
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		5		6	3
E03.02	pozbywanie się odpadów przemysłowych				1	
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		1		1	1
G02.08	kempingi i karawaningi				3	
G02.09	obserwowanie przyrody				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie		2	1	3	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		7	2	1	4

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba stanowisk razem	Liczba stanowisk, na których nie nastąpiła zmiany	Liczba stanowisk, na których nastąpiła poprawa w intensywności	Liczba stanowisk, na których nastąpiło pogorszenie w intensywności
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		8	3	4	5
K	Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)		1			1
K01.01	Erozja		1			1
K01.02	Zamulenie				3	
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		11	3	1	7
L08	powódź (procesy naturalne)		2			2
Suma stanowisk (podsumowanie zmian)			13	6	12	12

III.A. PODSUMOWANIE WYNIKÓW NA POZIOMIE OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 6 Oceny: stanu ochrony, jego parametrów i wskaźników łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	Ocena stanu siedliska przyrodniczego 3230								Suma obszarów Natura 2000	
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
Powierzchnia		4	2	2	3		1			6	6
Specyficzna struktura i funkcje	Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	1	2	5	4					6	6
	Obce gatunki inwazyjne	1	3	5	1		2			6	6
	Struktura przestrzenna zarośli	5	2	1	4					6	6
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcie	3	2	3	4					6	6
	Gatunki krzewów	5	5	1	1					6	6

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Nazwa parametru/ Stan ochrony	Nazwa wskaźnika/ Nazwa parametru	Ocena stanu siedliska przyrodniczego 3230								Suma obszarów Natura 2000	
		Liczba obszarów Natura 2000 z daną oceną									
		FV		U1		U2		XX		poprzednio	teraz
		poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz		
		w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
	Odnowienie krzewów wrześni	5	2	1	3		1			6	6
	Szerokość kamieńców	5	2	1	4					6	6
	Udział gatunków drzewiastych (powyżej 1,5 m wys)	5	2	1	4					6	6
	Wysokość krzewów (średnia)	6	4		2					6	6
	Zwarcie krzewów w płacie	6	3		2		1			6	6
	Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0		5				1				6
	Parametr Specyficzna struktura i funkcje	2	1	4	4		1			6	6
Perspektywy ochrony		4	3	2	3					6	6
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)		2	1	4	4		1			6	6

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Tab. 6A Podsumowanie zmian ocen stanu ochrony i parametrów na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania, w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Nazwa parametru/ Stan ochrony	ZMIANY OCEN siedliska przyrodniczego 3230								Suma obszarów, na których powtarzano badania
	Liczba obszarów Natura 2000 z daną zmianą, w tym rzeczywistą								
	poprawa			pogorszenie			inne zmiany	brak zmian	
	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM	o 1 stopień	o 2 stopnie	RAZEM			
Powierzchnia	1		1	1		1		4	6
Specyficzna struktura i funkcje				2		2		4	6
Perspektywy ochrony	1		1	2		2		3	6
STAN OCHRONY (Ocena ogólna)				2		2		4	6
UWAGI									

III.A.1. WSKAŹNIKI STANU OCHRONY, AKTUALNE ODDZIAŁYWANIA I PRZEWIDYWANE ZAGROŻENIA W OBSZARACH NATURA 2000

1. Stan i zmiany w czasie poszczególnych wskaźników Struktury i funkcji siedliska w obszarach Natura 2000

Do wskaźników, składających się na parametr *Specyficzna struktura i funkcje*, które oceniono najwyżej na większości badanych obszarów należą: *Gatunki krzewów*, *Wysokość krzewów oraz Obecność kompleksu siedlisk nadrzecznych 3220, 3230, 3240, 91E0*. Ten ostatni wskaźnik po raz pierwszy był badany w roku 2016. W poprzednim okresie znacznie więcej wskaźników przyjmowało ocenę FV na większości obszarów. Wskaźnik *Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych* przyjmował ocenę U1 na czterech obszarach obecnie i na 5 obszarach w 2009 r. Cztery wskaźniki na pojedynczych obszarach oceniono na U2, przy czym w 2009 r. oceny U2 w ogóle nie wystąpiły.

2. Stan i zmiany w czasie poszczególnych aktualnych oddziaływań dla siedliska przyrodniczego w obszarach Natura 2000

Do najistotniejszych oddziaływań na siedlisko 3230 w obszarach Natura 2000 należą oddziaływania naturalne: *Ewolucja biocenotyczna, sukcesja* oraz *Powódź*, które dla stanu siedliska mogą mieć znaczenie zarówno pozytywne, jak i negatywne, czy neutralne. Duże znaczenie (negatywne) ma regulowanie koryt rzecznych i zmiana ich przebiegu a także występowanie nierodzimych gatunków zaborczych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

---

3. Stan i zmiany w czasie w zakresie i intensywności poszczególnych przewidywanych zagrożeń dla siedliska w obszarach Natura 2000.

Dla tego siedliska na obszarach Natura 2000 wskazano potencjalne zagrożenia takiego samego typu, jak stwierdzone tam aktualne oddziaływania.

III.A.2. STAN OCHRONY I JEGO PARAMETRY W OBSZARACH NATURA 2000

Spośród sześciu badanych obszarów Natura 2000 aż 5 z nich (ponad 80%) odznacza się obecnie ogólnym stanem niewłaściwym (4 obszary ocenione na U1 i jeden na U2). W roku 2009 właściwy stan ochrony (ocena ogólna na FV) stwierdzono w odniesieniu do dwóch obszarów, a stanu złego (U2) nie stwierdzono. Identycznie przedstawia się ocena w odniesieniu do parametru *Specyficzna struktura i funkcje*. Pod względem parametru *Powierzchnia* blisko 70% obszarów (4) oceniono w stanie niewłaściwym (3 obszary na U1 i jeden obszar na U2). W poprzednim okresie badań właściwy stan siedliska przypisano czterem obszarom. Oceny U2 nie zastosowano wobec żadnego obszaru. W przypadku parametru *Perspektywy ochrony* połowa badanych obszarów Natura 2000 odznacza się właściwym stanem ochrony (FV), a połowa stanem niewłaściwym (U1). Poprzednio ocen FV było więcej o jedną.

Większość badanych obszarów Natura 2000 w roku 2016 utrzymała stan ochrony (ocenę ogólną) stwierdzony w 2009 r. Dotyczy to także parametrów *Powierzchnia* oraz *Specyficzna struktura i funkcje*. W odniesieniu do parametru *Perspektywy ochrony* połowa obszarów utrzymała dawną ocenę, dwa obszary oceniono o jeden stopień gorzej, a jeden - lepiej (również jeden stopień). Najkorzystniejszym stanem zachowania siedliska 3230, zarówno obecnie, jak i w poprzednim badaniu, odznacza się obszar Natura 2000 Dolina Białki, w którym wszystkie badane wskaźniki i parametry oceniono na FV. Jedynym obszarem, spośród badanych, o złym stanie zachowania siedliska (U2) jest obszar Natura 2000 Biała Tarnowska, który w poprzednim badaniu odznaczał się stanem niezadawalającym (U1).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

III.B. POZOSTAŁE TABELY DOTYCZY OBSZARÓW NATURA 2000

Tab. 7 Oceny: stanu ochrony i jego parametrów na poszczególnych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Lp.	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo kraina geograficzna	OCENY dla poszczególnych obszarów Natura 2000 dla siedliska 3230								
				Powierzchnia		Specyficzna struktura i funkcje		Perspektywy ochrony		Stan ochrony (ocena ogólna)		
				poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	
				w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	
1.	PLH120016	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	małopolskie	U1	FV	U1	U1	U1	FV	U1	U1	
2.	PLH120090	Biała Tarnowska	małopolskie	U1	U2	U1	U2	FV	U1	U1	U2	
3.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie	FV	U1	U1	U1	U1	U1	U1	U1	
4.	PLH180011	Jasiołka	podkarpackie	FV	U1	FV	U1	FV	U1	FV	U1	
5.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	FV	
6.	PLH180001	Ostoja Magurska	podkarpackie	FV	U1	U1	U1	FV	FV	U1	U1	
Suma obszarów z danymi ocenami			FV	4	2	2	1	4	3	2	1	
			U1	2	3	4	4	2	3	4	4	
			U2		1		1					1
			XX									
RAZEM liczba ocenianych obszarów				6	6	6	6	6	6	6	6	

UWAGI: Kolorem zielonym zaznaczono poprawę oceny parametru, kolorem pomarańczowym pogorszenie oceny parametru o jeden stopień, czerwony – pogorszenie o 2 stopnie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Tab. 8A Zmiany aktualnych oddziaływań łącznie na obszarach Natura 2000, na których powtarzano badania w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Kod	Aktualne oddziaływanie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000 razem	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba ocenianych obszarów Natura 2000, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A04	wypas				1	
A05.01	Hodowla zwierząt				1	
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru				1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		1			1
E03	odpady, ścieki		1			1
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych				2	
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		1			1
G02.08	kempingi i karawaniingi				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2	1		2
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1	1	
K	Biotyczne i abiotyczne procesy naturalne (z wyłączeniem katastrof naturalnych)		1	1		
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		3			3
K04.01	konkurencja		1			1
L08	powódź (procesy naturalne)		3		2	1
Suma obszarów Natura 2000 (podsumowanie zmian)			6	2	3	3

Tabela przedstawia zmiany w zakresie wszystkich oddziaływań, stwierdzonych w 2 ostatnich cyklach, również tych, które nie wystąpiły w roku 2016. Z tego powodu "Liczba stanowisk z danym oddziaływaniem razem w roku 2016" nie musi być sumą trzech ostatnich kolumn zestawienia. Kierunek zmian określano następująco:

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

---

1. Brak zmian w ocenach stwierdzano w przypadkach:
  - a) równych wartości wpływu i intensywności oddziaływania, poprzednio i teraz,
  - b) wpływu neutralnego, poprzednio i teraz,
  - c) wpływu neutralnego, poprzednio lub teraz, jeżeli oddziaływanie o określonym wpływie stwierdzono tylko w jednym cyklu badań.
2. Poprawę stwierdzano w przypadkach:
  - a) poprawy wpływu,
  - b) poprawy w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym wzrost intensywności, a przy wpływie negatywnym jej spadek),
  - c) wpływu negatywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
  - d) wpływu pozytywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.
3. Pogorszenie stwierdzano w przypadkach:
  - a) pogorszenia wpływu,
  - b) pogorszenia w intensywności, w przypadku równych wpływów (przy wpływie pozytywnym spadek intensywności, a przy wpływie negatywnym jej wzrost),
  - c) wpływu pozytywnego w poprzednich badaniach, jeżeli obecnie nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie,
  - d) wpływu negatywnego w obecnych badaniach, jeżeli poprzednio nie stwierdzono oddziaływania o określonym wpływie.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarosła wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Tab. 9 Przewidywane zagrożenia - dane ogólne - łącznie na obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim w różnych okresach badawczych dla siedliska przyrodniczego Zarosła wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów Natura 2000 z danym zagrożeniem								Liczba wszystkich monitorowanych obszarów Natura 2000	
			Intensywność zagrożenia								poprzednio	teraz
			A		B		C		X			
			poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
			w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
A04	wypas				1						1	
A04.02.01	nieintensywny wypas bydła							1				1
A05.01	Hodowla zwierząt							1			1	
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru		1								1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe							1				1
E03	odpady, ścieki							1				1
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych		2								2	
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku							1				1
G02.08	kempingi i karawaningi				1						1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				1						1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze							2				2
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych							2	1		2	1
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja			1		2						3

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie w przyszłości	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów Natura 2000 z danym zagrożeniem								Liczba wszystkich monitorowanych obszarów Natura 2000	
			Intensywność zagrożenia								poprzednio	teraz
			A		B		C		X			
			poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz	poprzednio	teraz
			w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016	w latach 2009-2011	w roku 2016
K04.01	konkurencja					1						1
L08	powódź (procesy naturalne)			1				1			1	1
Liczba obszarów dla których przewiduje się zagrożenie / liczba wszystkich obszarów			2/3	2/3	2/3	2/3	2/3	3/3	0/3	0/3	3/3	3/3

Tab. 9A Zmiany zagrożeń łącznie na tych samych obszarach Natura 2000 w regionie biogeograficznym alpejskim pomiędzy różnymi okresami badawczymi dla siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wytłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów Natura 2000, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
A04	wypas				1	
A04.02.01	nieintensywny wypas bydła		1			1
A05.01	Hodowla zwierząt				1	
C01.01	Wydobywanie piasku i żwiru				1	
D01.01	ścieżki, szlaki piesze, szlaki rowerowe		1			1
E03	odpady, ścieki		1			1
E03.01	pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych / obiektów rekreacyjnych				2	
G01.08	inne rodzaje sportu i aktywnego wypoczynku		1			1
G02.08	kempingi i karawaniangi				1	
G05.01	Wydeptywanie, nadmierne użytkowanie				1	
I01	nierodzące gatunki zaborcze		2			2
J02.03	Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych		1	1	1	

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

2. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni) w regionie alpejskim

Kod	Przewidywane zagrożenie	Uszczegółowienie - wy tłumaczenie na czym ono polega	Liczba obszarów razem	Liczba obszarów Natura 2000, na których nie nastąpiły zmiany	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiła poprawa, w tym w intensywności	Liczba obszarów Natura 2000, na których nastąpiło pogorszenie, w tym w intensywności
K02	Ewolucja biocenotyczna, sukcesja		3			3
K04.01	konkurencja		1			1
L08	powódź (procesy naturalne)		1		1	1
Suma obszarów Natura 2000 (podsumowanie zmian)			3	1	3	3

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

IV. PODSUMOWANIE INFORMACJI O STWIERDZONYCH GATUNKACH OBCYCH INWAZYJNYCH

Tab. 10 Lista gatunków obcych inwazyjnych stwierdzonych łącznie na stanowiskach w trakcie monitoringu siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230, monitoring skończony

Obszar Natura 2000	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Obserwowane gatunki obce			
				Poprzednio lata 2009-2011		Teraz 2016	
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2076	Wróblówka 02	ALP	nie stwierdzono		Barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2076	Wróblówka 02	ALP	nie stwierdzono		Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2173	Wróblówka 02	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	nie stwierdzono	
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2173	Wróblówka 03	ALP	nie stwierdzono		Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2173	Wróblówka 03	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	nie stwierdzono	
PLH120016 Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	2173	Wróblówka 03	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH120024 Dolina Białki	2174	Białka 01	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH120024 Dolina Białki	2174	Białka 01	ALP	nie stwierdzono			<i>Populus NE 42" ."</i>
PLH120024 Dolina Białki	2174	Białka 01	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120024 Dolina Białki	2175	Białka 02	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120024 Dolina Białki	2175	Białka 02	ALP	nie stwierdzono			<i>Populus NE 42" ."</i>

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Obserwowane gatunki obce			
				Poprzednio lata 2009-2011		Teraz 2016	
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH120024 Dolina Białki	2176	Białka 03	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120024 Dolina Białki	2176	Białka 03	ALP	nie stwierdzono			<i>Populus NE 42" ."</i>
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1834	Ochotnica	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1834	Ochotnica	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1834	Ochotnica	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1836	Kamienica	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1836	Kamienica	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1836	Kamienica	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1836	Kamienica	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	nie stwierdzono		Fiołek polny	<i>Viola arvensis</i> MURRAY
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	nie stwierdzono		Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Obserwowane gatunki obce			
				Poprzednio lata 2009-2011		Teraz 2016	
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist
PLH120088 Środkowy Dunajec z dopływami	1856	Zabrzeż	ALP	nie stwierdzono		Żółtlica drobnokwiatowa	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	nie stwierdzono		Kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i> (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	nie stwierdzono		Rdestowiec japoński	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	nie stwierdzono		Żółtlica drobnokwiatowa	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.
PLH120090 Biała Tarnowska	1723	Brunary	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	nie stwierdzono	
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	Barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	Barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	nie stwierdzono		Kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i> (F. Michx.) Torr. & A. Gray
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	nie stwierdzono	
PLH120090 Biała Tarnowska	1830	Śnietnica	ALP	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	nie stwierdzono	
PLH180011 Jasiołka	1949	Tylawa	ALP	nie stwierdzono		Barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Obszar Natura 2000	Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Region	Obserwowane gatunki obce			
				Poprzednio lata 2009-2011		Teraz 2016	
				Nazwa polska	Nazwa łacińska	Nazwa polska	Nazwa łacińska
PLH180011 Jasiołka	1949	Tylawa	ALP	Kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i> (F. Michx.) Torr. & A. Gray	nie stwierdzono	
PLH180011 Jasiołka	1949	Tylawa	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	nie stwierdzono	
PLH180001 Ostoja Magurska	2109	Rozstajne-Ryjak	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	nie stwierdzono	
PLH180001 Ostoja Magurska	1966	Rozstajne-Wisłoka	ALP	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	nie stwierdzono	
	1721	Frycowa	ALP	nie stwierdzono		Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton
	1721	Frycowa	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.
	1721	Frycowa	ALP	nie stwierdzono		Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist

W 2016 roku stwierdzono występowanie 10 obcych gatunków inwazyjnych, podczas gdy w poprzednim okresie badań takich gatunków stwierdzono pięć. Do najczęściej spotykanych gatunków inwazyjnych należą niecierpek gruczołowaty i drobnokwiatowy, które to gatunki zarówno obecnie jak i wcześniej pojawiały się na około 6 stanowiskach badawczych. Obecnie na pięciu stanowiskach stwierdzone były także: przymiotno kanadyjskie (*Conyza canadensis* (L.) Cronquist) oraz nawłóć późna (*Solidago gigantea* Aiton). Na czterech stanowiskach wykryto obecność przymiotna białego (*Erigeron annuus* (L.) Pers.). Pozostałe gatunki inwazyjne występowały na pojedynczych stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Tab. 10A Porównanie stwierdzonych gatunków obcych na stanowiskach siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230 z poprzednimi latami, monitoring skończony

LP.	Stwierdzone gatunki obce inwazyjne		Liczba stanowisk	
	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Poprzednio (2009-2011)	2016
1.	Barszcz Sosnowskiego	<i>Heracleum sosnowskyi</i> Manden.	1	3
2.	Fiołek polny	<i>Viola arvensis</i> MURRAY		1
3.	Kolczurka klapowana	<i>Echinocystis lobata</i> (F. Michx.) Torr. & A. Gray	1	2
4.	Nawłóć późna	<i>Solidago gigantea</i> Aiton	2	5
5.	Niecierpek drobnokwiatowy	<i>Impatiens parviflora</i> DC.	6	7
6.	Niecierpek gruczołowaty	<i>Impatiens glandulifera</i> Royle	7	6
7.	Przymiotno białe	<i>Erigeron annuus</i> (L.) Pers.		4
8.	Przymiotno kanadyjskie	<i>Conyza canadensis</i> (L.) Cronquist		5
9.	Rdestowiec japoński	<i>Reynoutria japonica</i> Houtt.		1
10.	Żóttlica drobnokwiatowa	<i>Galinsoga parviflora</i> Cav.		2
11.		<i>Populus N42</i>		3

W 2016 roku stwierdzono występowanie 10 obcych gatunków inwazyjnych, podczas gdy w poprzednim okresie badań takich gatunków stwierdzono pięć. Do najczęściej spotykanych gatunków inwazyjnych należą niecierpek gruczołowaty i drobnokwiatowy, które to gatunki zarówno obecnie jak i wcześniej pojawiały się na około 6 stanowiskach badawczych. Obecnie na pięciu stanowiskach stwierdzone były także: przymiotno kanadyjskie (*Conyza canadensis* (L.) Cronquist) oraz nawłóć późna (*Solidago gigantea* Aiton). Na czterech stanowiskach wykryto obecność przymiotna białego (*Erigeron annuus* (L.) Pers.). Pozostałe gatunki inwazyjne występowały na pojedynczych stanowiskach.

V. UWAGI DO METODYKI I PROPOZYCJE ZMIAN RZECZYWISTYCH I INNYCH NA PODSTAWIE PROWADZONYCH BADAŃ

Wątpliwości budzi, przede wszystkim, brak jasnego zdefiniowania, co należy rozumieć przez powierzchnię siedliska, gdy ekspert przystępuje do badania stanowiska. W przypadku siedliska 3220 (a także 3230, 3240 i 3270) powierzchnia siedliska na stanowisku jest bardzo zmienna i zależna od czynników naturalnych (głównie od wystąpienia i intensywności powodzi). Definicja tego parametru oraz sposób jego badania wymaga uściślenia i kalibracji z pozostałymi metodykami. Częstotliwość badań powinna pozostać bez zmian w stosunku do obowiązującej metodyki – co 6 lat, z tym że należy odnotowywać terminy występowania większych powodzi.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

---

VI. SKUTECZNOŚĆ PODJĘTYCH DZIAŁAŃ OCHRONNYCH ORAZ PROPOZYCJE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH

Na większości badanych stanowisk, jako konieczne działanie chroniące stan siedliska 3220, wymienia się usuwanie roślin inwazyjnych oraz zaprzestanie wydobywania piasku i żwiru oraz regulowanie koryt rzecznych. Działania takie są również wskazywane, jako niezbędne w planach zadań ochronnych obszarów Natura 2000, reprezentujących omawiane siedlisko. Takie działania nie są podejmowane i pozostają w sferze ciągle aktualnych zapisów.

VII. INNE UWAGI

Brak

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

VIII. WYKONAWCY MONITORINGU

Tab. 11 Eksperci lokalni badanych stanowisk siedliska przyrodniczego Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) 3230 wg obszarów Natura 2000, monitoring skończony

Lp.	Lokalizacja stanowiska				Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Nazwisko eksperta lokalnego (wykonawcy monitoringu)	
	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Region biogeograficzny			poprzednio	teraz
							w latach 2009-2011	2016
1.	PLH120016	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2076	Wróblówka 02	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska
2.	PLH120016	Torfowiska Orawsko-Nowotarskie	małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2173	Wróblówka 03	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska
3.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2174	Białka 01	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska
4.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2175	Białka 02	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska
5.	PLH120024	Dolina Białki	małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2176	Białka 03	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska
6.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie, Beskid Wyspowy	ALP	1836	Kamienica	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
7.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie, Beskid Wyspowy	ALP	1856	Zabrzeż	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
8.	PLH120088	Środkowy Dunajec z dopływami	małopolskie, Gorce	ALP	1834	Ochoznica	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
9.	PLH120090	Biała Tarnowska	małopolskie, Beskid Niski	ALP	1723	Brunary	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
10.	PLH120090	Biała Tarnowska	małopolskie, Beskid Niski	ALP	1830	Śnietnica	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
11.	PLH180001	Ostoja Magurska	małopolskie, Beskid Niski	ALP	1966	Rozstajne-Wisłoka	Jarosław Sochacki	Jarosław Sochacki
12.	PLH180001	Ostoja Magurska	małopolskie, Beskid Niski	ALP	2109	Rozstajne-Ryjak	Jarosław Sochacki	Jarosław Sochacki
13.	PLH180011	Jasiołka	podkarpackie, Beskid Niski	ALP	1949	Tylawa	Jarosław Sochacki	Jarosław Sochacki

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Lp.	Lokalizacja stanowiska				Id stanowiska	Nazwa stanowiska	Nazwisko eksperta lokalnego (wykonawcy monitoringu)	
	Kod obszaru Natura 2000	Nazwa obszaru Natura 2000	Województwo, kraina geograficzna	Region biogeograficzny			poprzednio	teraz
							w latach 2009-2011	2016
14.			małopolskie, Beskid Niski	ALP	1721	Frycowa	Joanna Perzanowska	Paulina Wietrzyk
15.			małopolskie, Kotlina Orawsko-Nowotarska	ALP	2072	Wróblówka 01	Michał Węgrzyn	Joanna Perzanowska

IX. SYNTETYCZNE PODSUMOWANIE WYNIKÓW MONITORINGU SIEDLISKA PRZYRODNICZEGO ZAROŚLA WRZEŚNI NA KAMIEŃCACH I ŻWIROWISKACH GÓRSKICH POTOKÓW (*SALICI-MYRICARIETUM* CZĘŚĆ - Z PRZEWAGĄ WRZEŚNI) 3230

Siedlisko 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) ma postać luźnych zarośli wrześniowo-wierzbowych z dominacją wrześni pobrzeżnej i z udziałem licznych gatunków zielnych, rozwijających się nad górskimi potokami o wysokim stanie wód latem. Wkraczają one na siedliska zajęte wcześniej przez roślinność zielną porastającą kamieńce. Siedlisko charakteryzuje duża zmienność naturalna, a jego funkcjonowanie zależy od naturalnego rytmu zalewów rzeki. Siedlisko występuje w regionie alpejskim, nad większymi rzekami i potokami górskimi na terenie Karpat od Czarnego Dunajca na zachodzie, po Jasiołkę na wschodzie (patrz: mapa). W roku 2016 powtórzono badania siedliska na 15 stanowiskach w całym zasięgu jego występowania. Znaczna część badanych rzek znajduje się na terenie obszarów Natura 2000, których ogółem oceniono sześć. Do najistotniejszych oddziaływań i zagrożeń dla siedliska należą: regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana ich przebiegu oraz obecność nierodzimych gatunków zaborczych.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Zestawienie wyników oceny stanowisk siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w roku 2009 (lewy panel) i 2016 (prawy panel), w zakresie oceny ogólnej, kolor czerwony – zły, żółty - niezadowolający

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

Ocena stanu zachowania siedliska w regionie alpejskim w roku 2016.

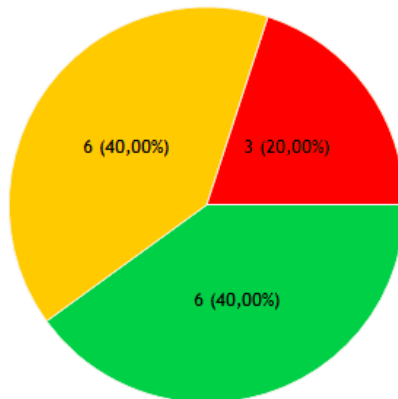
Ocena ogólna

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2009-2009 dla parametru Ocena ogólna

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

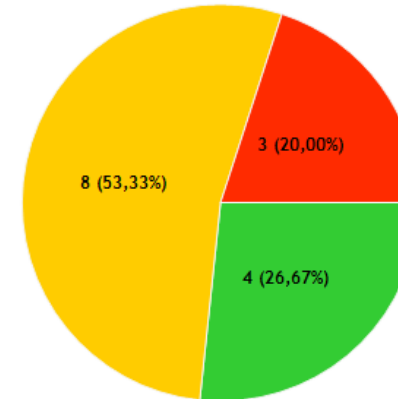

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i zwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2016-2016 dla parametru Ocena ogólna

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

Ponad 70% stanowisk reprezentuje stan niezadawalający (8 stanowisk na 15 badanych) lub zły (3 stanowiska). Ocena ogólna czterech stanowisk uległa pogorszeniu (dwóch z FV do U1 dwóch, dwóch z FV do U2 i również dwóch z U1 do U2). Stan właściwy stwierdzono na sześciu stanowiskach, podobnie jak we wcześniejszych latach badań. Pogorszenie oceny o jeden stopień dotyczy 4 stanowisk, a poprawę (również o jeden stopień) zanotowano na dwóch stanowiskach.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

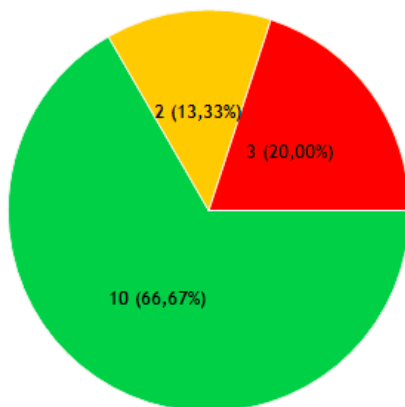
Powierzchnia

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2009-2009 dla parametru Powierzchnia siedliska

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

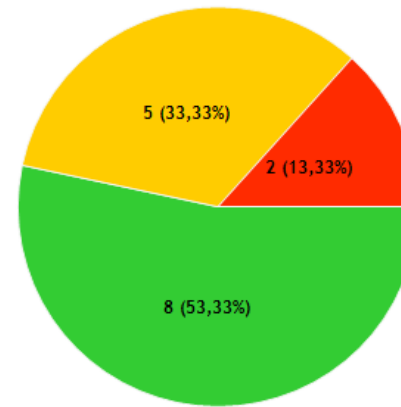

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (*Salici-Myricarietum* część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2016-2016 dla parametru Powierzchnia siedliska

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

Parametr wykazywał ogólnie pogorszony stan zachowania. W roku 2016 nieco ponad 50% stanowisk (w liczbie 8 na 15 badanych) oceniono na FV. Ocena na U1 dotyczy pięciu stanowisk (33%), a ocena U2 dwóch stanowisk. W stosunku do poprzednich badań zanotowano trzy przypadki pogorszenia oceny o jeden stopień i jeden przypadek poprawy oceny (o dwa stopnie).

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

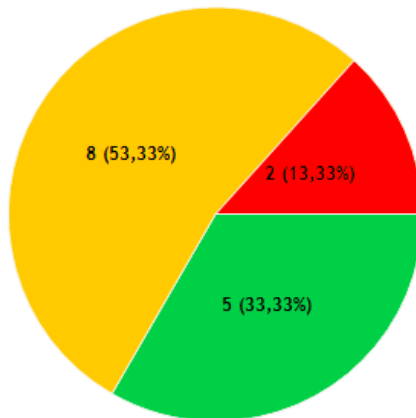
Specyficzna struktura i funkcje

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2009-2009 dla parametru **Specyficzna struktura i funkcje**

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

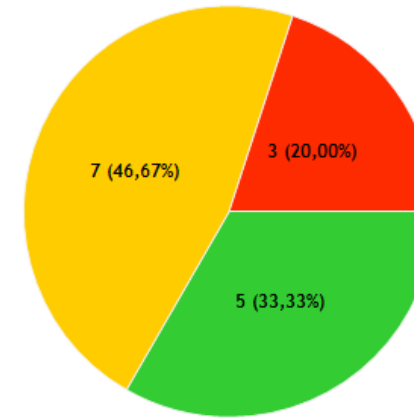

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2016-2016 dla parametru **Specyficzna struktura i funkcje**

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadawalający **U2** Zły **XX** nieznan

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

Pod względem tego parametru badane w 2016 r. stanowiska w większości przypadków oceniono na U1, podobnie jak w poprzednim badaniu. Na FV oceniono 5 stanowisk (33%) i ta liczba nie zmieniła się w porównaniu do wcześniejszych badań, Trzy stanowiska (20%) zaliczono do U2. W poprzednim badaniu wiele wskaźników składających się na omawiany parametr przyjmowało ocenę FV na większości stanowisk. W roku 2016 oceny takie pojawiały na mniejszej liczbie stanowisk. Minimalnie (o jeden) wzrosła liczba stanowisk ocenionych na FV pod kątem wskaźników: *Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych* oraz *Zwarcie krzewów płacie, gatunki krzewów* i *Obce gatunki inwazyjne* (o dwa). W sumie, pod kątem tego parametru poprawie uległa ocena czterech stanowisk (o jeden stopień), a pogorszeniu – pięciu stanowisk, również o jeden stopień.

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

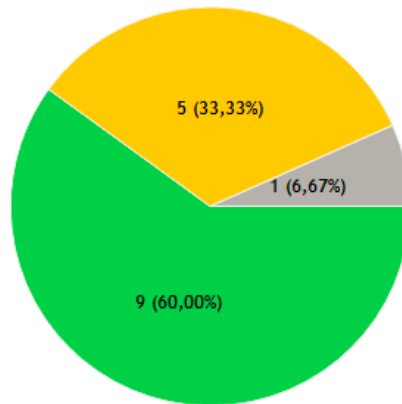
Perspektywy ochrony

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2009-2009 dla parametru **Perspektywy ochrony**

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadowalający **U2** Zły **XX** niezany

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

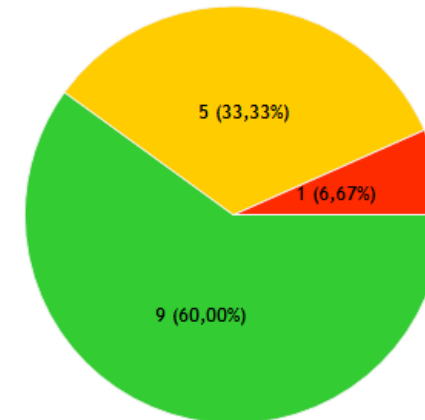

Zestawienie wyników monitoringu siedliska 3230 - Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum część - z przewagą wrześni) w regionie biogeograficznym alpejskim na stanowiskach badanych w latach 2016-2016 dla parametru **Perspektywy ochrony**

Kolory na wykresie i mapie oznaczają stan ochrony:

FV właściwy **U1** niezadowalający **U2** Zły **XX** niezany

Na wykresie podano liczbę stanowisk/obszarów i udział procentowy w poszczególnych stanach ochrony.

60% stanowisk (9) w roku 2016 oceniono na FV, a 33% na U1, podobnie jak w poprzednim badaniu. Jedno stanowisko zaliczono do U2. W przypadku 6 stanowisk (40%) nastąpiło pogorszenie oceny o jeden stopień, a w dwóch przypadkach poprawa, też o jeden stopień.

Oddziaływania

Do najistotniejszych oddziaływań na siedlisko 3230 należą: *Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana ich przebiegu, oraz Obecność nierodzimych gatunków zaborczych*. W 2016 r. notowane były odpowiednio na 8 i 7 stanowiskach (czyli na około połowie stanowisk). W porównaniu do wcześniejszych badań stanowisk

WYNIKI MONITORINGU W LATACH 2016-2018

3. Sprawozdanie z monitoringu siedliska 3230 Zarośla wrześni na kamieńcach i żwirowiskach górskich potoków (Salici-Myricarietum - część z przewagą wrześni), cała Polska - podsumowanie

poddanych tym oddziaływaniom jest obecnie nieco mniej (od 2 do 4), przy zbliżonym nasileniu oddziaływań. W 2016 zdecydowanie osłabło *Pozbywanie się odpadów z gospodarstw domowych/obiektów rekreacyjnych oraz Wydobywanie pisku i żwiru* W poprzednim badaniu notowane ono było, odpowiednio, na 6 i 7 stanowiskach, w roku 2016 oddziaływanie takie wskazano wyłącznie, odpowiednio na 3 i 5 stanowiskach. Pozostałe oddziaływania o charakterze negatywnym pojawiały się w obu okresach badań na pojedynczych stanowiskach, wyjątkowo na czterech. Dwa oddziaływania: *Ewolucja biocenotyczna, sukcesja* oraz *Powódź* należą do oddziaływań naturalnych, które dla stanu siedliska mogą mieć znaczenie zarówno pozytywne, jak i negatywne, czy neutralne. W przypadku *Powodzi* przeważa wpływ pozytywny, bowiem warunkiem funkcjonowania siedliska jest naturalny rytm zalewów rzeki.

Zagrożenia

Potencjalne zagrożenia siedliska 3230 w obszarze alpejskim nie różnią się od aktualnych oddziaływań (również pod względem skali). Największej liczbie stanowisk przypisano zagrożenie polegające na regulacji (prostowaniu) koryt rzecznych i zmianie ich przebiegu oraz na obecności nierodzimych gatunków zaborczych. Zagrożenie związane z wydobywaniem żwiru i piasku najbardziej straciło na sile w stosunku do sygnalizowanego w poprzednich badaniach. W roku 2016 na znacznie większej, niż w poprzednich badaniach, liczbie stanowisk przewiduje się zmiany sukcesyjne.

Oceny parametrów dla regionu biogeograficznego alpejskiego:

Powierzchnia siedliska - U1,

Struktura i funkcje - U1,

Perspektywy ochrony - FV,

Ocena ogólna - U1.